

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Profesionālās izglītības iestādes statuss. Aktuālais normatīvajos aktos

Ivans Jānis Mihailovs

2021.gada 6.aprīlis

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Izglītības iestāde

valsts, pašvaldību, valsts augstskolu
vai citu juridisko vai fizisko personu
dibināta iestāde, kuras uzdevums ir
izglītības programmu īstenošana (IL
1.panta 7.punkts)

komercsabiedrība, kurai
izglītības programmu
īstenošana ir viens no
darbības veidiem (IL 1.panta
7.punkts)

privātā izglītības iestāde –
juridiskās vai fiziskās personas
dibināta izglītības iestāde, izņemot
valsts, pašvaldības vai valsts
augstskolas izglītības iestādi, kā arī
komercsabiedrība ar valsts,
pašvaldības vai valsts augstskolas
kapitāla daļu, kuram viens no
darbības veidiem ir izglītības
programmu īstenošana (IL 1.panta
19.punkts)

Viens no pamatuzdevumiem

- Izglītības programmas tiek īstenotas personas dzīvībai un veselībai drošos apstākļos (IL 36.pants).
- Izglītības iestāde nodrošina estētisku, funkcionālu, drošu un izglītojamā vispusīgai attīstībai labvēlīgu mācību un audzināšanas vidi (MK 480)

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Izglītības iestādei vienlaikus ir vairāki statusi

Piemēram:

- **Izglītības iestāde**, kura reģistrēta Izglītības iestāžu reģistrā
- Juridiskas personas – pašvaldības – dibināta **pastarpinātās pārvaldes iestāde** vai pašvaldības struktūrvienība / iestāde / Valsts pārvaldes iestāde / Komerccabiedrība
- **Bērna uzraudzības pakalpojuma sniedzējs**, kurš reģistrēts Bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju reģistrā
-

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Izglītības iestādes patstāvība

Izglītības iestāde ir patstāvīga

- izglītības programmu izstrādē un īstenošanā,
 - darbinieku izraudzīšanā,
 - finanšu, saimnieciskajā un citā darbībāsaskaņā ar Izglītības likumu, citiem likumiem un normatīvajiem aktiem un izglītības iestādes nolikumu (IL 28.pants).

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Svarīgākie principi izglītībā

- Bērna / Izglītojamā tiesību un interešu prioritāte
- Atbildības princips

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Bērna / Izglītojamā tiesību un interešu prioritāte

- Tiesiskajās attiecībās, kas skar bērnu / izglītojamo, bērnu / izglītojamā tiesības un intereses ir prioritāras
- Bērna labākās intereses visās darbībās, kas tieši vai netieši skar vai var skart bērnu
- Bērncentrētā / Cilvēkcentrētā pieeja – mācību process, kura centrā ir izglītojamie un viņu vajadzības, tiek balstīts uz demokrātijas principiem, nodrošinot izglītojamajiem iespēju kļūt par aktīviem dalībniekiem, apzināties individuālo atbildību, lēmumu pieņemšanas un izveles izdarīšanas nozīmību
- Cieņpilnā komunikācija

Projekta "PuMPuRS":

Metodiskie materiāli // <http://www.pumpurs.lv/lv/informativie-materiali>

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Ikvienam ir vienādas tiesības uz labu, pieejamu, kvalitatīvu un iekļaujošu izglītību!

Ikvienam ir tiesības iegūt izglītību neatkarīgi no mantiskā un sociālā stāvokļa, rases, tautības, etniskās piederības, dzimuma, reliģiskās un politiskās pārliecības, veselības stāvokļa, nodarbošanās un dzīvesvietas (Izglītības likuma 3.1 pants)

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Atbildības princips

- Pedagoga pamatpienākums – radoši un atbildīgi piedalīties attiecīgo izglītības programmu īstenošanā
- Pedagogi ir atbildīgi par savu darbu, tā metodēm, paņēmieniem un rezultātiem (Izglītības likuma 51.pants)
- Atbildība – pienākums pildīt noteiktas saistības (ir atkarīga no novērtējuma, prasmes, spējas, kompetences un statusa)
- Atbildība nozīmē savu pienākumu apzināšanos un pildīšanu, gatavību skaidrot savas rīcības būtību un motīvus, kā arī atzīt un pieņemt savas rīcības sekas

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Prioritātes

Saskaņota pedagoģiska darbība – izglītības iestāde īsteno kopīgu savai misijai, izvirzītajiem mērķiem un stratēģijām atbilstošu pedagoģisko pieeju, veicina pārmaiņas izglītības iestādes mērogā un **veido kopīgu redzējumu** par mācīšanu un mācīšanos

Sadarbība visos līmeņos, iekļaujot izglītības iestādes vadību, pedagogus, izglītojamos, viņu vecākus, vietējo sabiedrību, pašvaldību, izglītības politikas veidotājus, biznesa un dažādu profesiju pārstāvjus, ir galvenais līdzeklis un mehānisms vienotas skolas (*whole school*) īstenošanai (European Commission, 2015).

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Izglītības iestādes vadītāja pienākumi

Organizē iestādes funkcijas pildīšanu un atbild par to, vada iestādes administratīvo darbu, nodrošinot tā nepārtrauktību, lietderību un tiesiskumu, nodrošina izglītības programmas īstenošanu.

Iestādes vadītājs, ja normatīvajā aktā vai dibinātāja lēmumā nav noteikts citādi:

- 1) pārvalda iestādes personāla, finanšu un citus resursus;
- 2) nosaka iestādes darbinieku pienākumus;
- 3) pieņem darbā un atlaiž no tā darbiniekus;
- 4) nodrošina iestādes gadskārtējā darbības plāna un budžeta izstrādi;
- 5) izveido iestādes iekšējās kontroles sistēmu, kā arī uzrauga un uzlabo to;
- 6) nosaka pārvaldes lēmumu priekšpārbaudes un pēcparbaudes kārtību.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Izglītības iestādes vadītāja atbildība (IL un PIL)

Izglītības iestādes vadītājs atbild par:

- izglītības iestādes darbību un tās rezultātiem, izglītības programmu īstenošanu;
- izglītības iestādes darbību reglamentējošo normatīvo aktu ievērošanu;
- intelektuālo, finanšu un materiālo līdzekļu racionālu izmantošanu;
- izglītības iestādes nodrošināšanu ar pedagogiem;
- izglītojamo speciālo vajadzību apzināšanu un viņu izglītošanu atbilstoši speciālās izglītības programmām.

Nosaka izglītības iestādes darbinieku darba samaksu, kas nav mazāka par Ministru kabineta noteikto darba samaksu.

Pienākums nodrošināt izglītības iestādes padomes/pašpārvaldes/konventa izveidošanu un darbību.

Pienākums nodrošināt izglītības iestādes piekļuvi bibliotekārajiem, informācijas un karjeras attīstības atbalsta pakalpojumiem.

Pienākums pārliecināties par to, vai uz personu nav attiecināmi Izglītības likumā / Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteiktie ierobežojumi strādāt par pedagogu.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Darba devēja pamatpienākumi (Darba likums)

- Sniegt darbiniekiem nepieciešamo informāciju;
- Nodrošināt taisnīgus, drošus un veselībai nekaitīgus darba apstākļus;
- Nodrošināt darba organizāciju un darba apstākļus, lai darbinieks varētu izpildīt viņam uzticēto darbu;
- Rakstveidā informēt par apstākļiem, kuri ir darba līguma uzteikuma pamatā, pierādīt, ka darba līguma uzteikums ir tiesiski pamatots;
-

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Nacionālais attīstības plāns 2021 – 2027

Iekļaujošas izglītības nozīmīgs elements ir **labbūtības nodrošināšana un empātijas veidošana** jaunajā paaudzē.

Lai to nodrošinātu, nepieciešams atbalsts katram bērnam un jauniešim, kā arī pedagogam, stiprinot izglītības iestādes un veidojot stratēģisku un ilgtspējīgu metodiskā atbalsta sistēmu.

Izglītības iestādēs nepieciešama fiziski un emocionāli droša un atbalstoša vide, kā arī katra bērna mācīšanos un izaugsmi atbalstoša sistēma un nosacījumi, tai skaitā bērnu un jauniešu ar speciālām vajadzībām iekļaušana, atbalsts sociālekonomiskajiem riskiem pakļautajiem bērniem un jauniešiem un emocionālās un fiziskās vardarbības izskaušana.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Nacionālais attīstības plāns 2021 – 2027 Uzdevumi

Profesionālās izglītības iestāžu kā nozaru izcilības un inovācijas centru stiprināšana, īpaši viedās specializācijas jomās, veidojot elastīgu mācību un nozaru attīstībai pielāgotu pieaugušo izglītības piedāvājumu, veicinot starpinstitūciju un starptautisko sadarbību un jauno tehnoloģiju ieviešanu.

Profesionālās izglītības iestāžu **prestiža celšana un pieejamības palielināšana**, modernizējot mācību vidi un uzlabojot tās kvalitāti, nodrošinot uzņēmējspēju apguvi, izglītības procesa individualizāciju un darba vidē balstītas mācības, paplašinot sociālā atbalsta programmas, talantu attīstības iniciatīvas, kā arī īstenojot karjeras izglītības atbalsta un stratēģiskās komunikācijas pasākumus sadarbībā ar nozarēm.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Aktualitātes izglītības iestāžu reģistrācijā (grozījumu izdarīšana VIIS)

No **2020. gada 1. septembra** izglītības iestādēm ir pienākums pašām aktualizēt Izglītības iestāžu reģistrā norādāmo informāciju:

- par izglītības iestādes vadītāju (sadaļā "Personas");
- par izglītības programmas **īstenošanas vietas adresi/ēm** (sadaļā "Adreses");

Ievadot izglītības programmu īstenošanas vietas adresi, *Papildinformācijas* laukā, jāievada arī informācija par pēdējiem saņemtajiem atzinumiem no Veselības inspekcijas un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta!

- par nolikumu (sadaļā "Pamatdati", pievienojot to VIIS un ievadot tā apstiprināšanas datumu).
- Amatspersonai ir tiesības pārliecināties par izglītības iestādes vai institūcijas reģistrā ievadītās informācijas atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Nav uzskatāma par izglītības programmas īstenošanas vietu

Vieta, kur tiek īstenots:

- individuāls darba vidē balstītu mācību plāns,
- praktiskās mācības,
- mācību prakse,
- starpdisciplinārs kurss "Projekta darbs" (veicot pētniecības, jaunrades vai sabiedrisko darbu),
- izglītojamo interesēm atbilstošs specializēts kurss, iesaistot partnerus,
- vienreizēji mācību un audzināšanas pasākumi.

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Paraugnolikumi

04.03.2021. Izglītības un zinātnes ministrija
apstiprinājusi

jaunus izglītības iestāžu paraugnolikumus
(<https://ikvd.gov.lv/aktualitates/>)

Nolikumu groza ar nolikumi, t.i., jauns nolikums (nākamais numurs) – Grozījumi iestādes nolikumā

Atceramies! Ar Nolikumu un citiem iekšējiem normatīvajiem aktiem darbinieki ir jāiepazīstina!

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Izglītības iestādes nolikums – lūgums pievērst uzmanību!

- Vai ir pareizs izglītības iestādes un dibinātāja nosaukums?
- Vai ir pareizas adreses?
- Vai mērķi un uzdevumi atbilst profesionālās izglītības standartā noteiktajam?

Normatīvie akti

Ārējie normatīvie akti

- Latvijas Republikas Satversme
- Likumi
- Ministru kabineta noteikumi
- Pašvaldību saistošie noteikumi
- +
- Eiropas un starptautiskie akti

Iekšējie normatīvie akti

- Nolikums, reglaments – iestādes, iestādes institūcijas vai struktūrvienības uzbūve un darba organizācija
- Instrukcija – ārējo normatīvo aktu vai vispārējo tiesību principu piemērošana
- Ieteikumi – normatīvajos aktos piešķirtās rīcības brīvības izmantošana
- Iekšējie noteikumi – pārvaldes lēmuma pieņemšanas procedūra, pārvaldes amatpersonu un citu darbinieku pienākumu pildīšana, uzvedības noteikumi utt.

Izdod:

- 1) uz normatīvā akta pamata;
- 2) pats pēc savas iniciatīvas savas kompetences jautājumos.

Normatīvie akti regulē vienveidīgus jautājumus / gadījumu, kuri atkārtojas

Izglītības kvalitātes
valsts dienests

Paldies par uzmanību!

